

Ümmet-i İslamiye'nin ahkam-ı diniyede gösterdiği teseyyüp ve ihmalinin en mühim sebebi

Üstad Hazretleri, epeyce çarpıcı, hem de sarsıcı bir tasnifat yapıyor konuyla ilgili Sünûhât'ında.

Kısaca diyor ki, asıl olan ve nispeten daha değerli olan Kur'ân'ın rükünleri, yani esasları olan Tevhid, Nübüvvet, Haşir, İbadet ve Adalet'le birlikte, zorunlu, yani kesin hükümler, Kur'ân'a ve Kur'ân'ın açıklayıcısı özelliğinde olan Sünnet'e âittir. Ve bu, tamam yekünün % 90'ını teşkil etmekle birlikte, kıymet bakımından bunlar "elmas" değerindedir. İslam Âlimlerinin birbirine muhalif görüş bildirdikleri içtihad konusu olan kısım ise, yani özellikle fikhî, kelâmî ve de mezhebî hükümler, ancak % 10'luk kısmı teşkil etmektedir ve değer bakımından bunlar ancak "altın" kıymetindedir.

Sonrasında ise, şu enteresan soruyu sormaktadır: Bu % 90'lık ve kıymet bakımından "elmas" değerinde olan bu kısım, yani erkân ve ahkâm-ı zarûriyeyi, sadece "altın" değerinde olan şu % 10'luk kısmın "korumasına" ve de "savunmasına" vermek ve onlara tabi, yani bağlı kılmak câiz midir?..

Devamında ise, bu % 10'luk kısmın, onun tabiriyle Şeriat Kitapları'nın, Kur'ân'a karşı, birer şeffaf cam özelliğinde, içinde Kur'ân'ı gösteren birer ayna olması lâzım gelirken, zamanla ve taklit edenlerinin, yani bağlılarının hatası, yanlış yüzünden paslanıp, Kur'ân'a perde olduklarını, yani Kur'ân güneşinin ışıklarına engel oldukları tesbitini yapmaktadır. Çünkü bu kitaplar (fıkıh, kelâm ve de mezhebin konusu olan kitaplar) Kur'ân'a tefsir olmak, yani onu açıklamaları gerekirken, başlı başına "tasnifat" hükmüne geçmiş, diğer dünyevî kitaplar gibi, sadece ilimlerin ve de konuların sınıflandırılması fonksiyonunu ifa etmişlerdir.

Sonrasında ise, "problemi" bu şekilde tesbit ettikten sonra, "çözüm" yolu konusunda da şu üç seçeneği sunmaktadır.

Birincisi: Bu fikhî, kelâmî ve de mezhebî kitap ve görüş sahiplerinin, gerçekten lâıyk oldukları o derin hürmeti, yani ümmetin onlara olan o büyük saygısını ve de itimadını "tenkid" ile kırıp, dağıtıp, Kur'ân'ın önündeki o perdeyi kaldırmak şeklinde olan yaklaşımdır ki, Üstad Hazretleri, taklid ehli olan avâm-ı müminin imanlarını sarsabileceğinden dolayı, bu

tavrın “tehlikeli” olduğunu, aynı zamanda, o büyük zâtlara karşı, bu çözümün “insafsızlık” ve de “zulüm” olduğunu açıkça ihtar etmektedir.

Geçmişte, Yaşar Nuri Öztürk başta olmak üzere, “Kur’ân’daki İslâm” gibi çalışmalarla, pek çok, sözüm ona İslâm âlimi, bu yolu denediler ve günümüzde de pek çok aveneleri ve de takipçileri, pek çoğu da etiketli akademisyen ünvanıyla “insafsız” bir şekilde bunu devam ettirmektedirler...

İkincisi: Özel bir çalışma ve düzenleme ile, bu kitapları şeffaf bir ayna şekline çevirip, içinde Kur’ân’ı göstermek, doğrudan Kur’ân’a bağlamak şeklinde olan yaklaşımdır. Geçmişten, bunun iki önemli örneği olarak da, İmam Mâlik’in Muvatta’sı ile Ebu Hanife’nin Fıkhul-Ekber isimli eserini referans vermektedir. Ve gerçekten, bu iki eser, bu yönüyle incelenmeye değerdir.

Fakat Üstad Hazretleri, bu yolun da zamana muhtaç olduğunu, yani milyonlar ciltlerle ifade edilecek derecede, o kadar çok sayıdaki söz konusu “tasnifat”ı, bu şekle çevirmenin çok zor ve de zahmetli olduğunu, hem de ekip işi olduğunu, ayrıca “finans” gerektirdiğini ima etmektedir..

Üçüncüsü: Tarikat ehlinin yaptığı gibi, ümmetin nazarını o perdenin, yani Şeriat Kitapları’nın üzerine çıkararak, Kur’ân’ın hâlis malını, yani % 90’lık kısmı teşkil eden ve elmas kıymetinde olan o erkân ve ahkâm-ı zarûriyeyi, doğrudan ondan istemek, doğrudan ona müşteri olmak, söz konusu bütün o aracılıları aradan çıkarmak ve Kur’ân’ın lâzım-ı zâtisi olan “kudsiyete” intikal etmek şeklindeki yaklaşımdır ki, Üstad Hazretleri, burada, ta o zamandan, hadiste, her yüz sene başında geleceği tebşir edilen, dinî anlamda bir “Tecdîd”in nasıl olması gerektiğinin kıstaslarını ortaya koymakta, hem de ileride telif edeceği Risale-i Nur’un metodolojisini, yani tarzını ve de tavrını ifade etmektedir. Çünkü Sünûhât’ın yazıldığı o yıllarda, Risale-i Nurlar henüz telif edilmemiştir.

Son olarak da, şu sarsıcı, sarsıcı olduğu kadar da “düşündürücü” olan “hazîn” tesbitini yapıyor ve konuyu şöyle bağlıyor: Eğer bu üçüncü yol denenmiş olsaydı, yani dinî ihtiyaçlar konusunda, milyonlarla ciltlerle ifade edilen, söz konusu “Şeriat Kitapları”na dağılan, yönelen ve de odaklanan, ümmetin ve İslâmî Cemaatler’in rağbetleri, himmet ve de gayretleri, doğrudan doğruya “kudsiyet” ile mümtaz olan Kur’ân’a yönelseydi, Kur’ân, o kitaplardan daha fazla bir rağbete -ihtiyaç neticesi olarak- mazhar olurdu. Ve Kur’ân’ın hükümleri de, yani emir ve yasakları da, nefisler üzerinde bu “kudsiyet” sayesinde “bütün mânâsıyla” hâkim olur ve nüfûz ederdi. Ve Kur’ân, “sadece” lâfzının okunmasıyla, yani “tilâvet” edilmesiyle “yetinilen” bir “mübarek” derecesinde kalmazdı...

Orhan Ali YILMAZ